

Ceskoslovenský týdeník - Evropské vydání Tschechoslowakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

EVROPSKÉ LISTY: Vychází každé pondělí • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publication, Inc. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek
Evropský redaktor: Václav Hora • Adresa redakce:
FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

EVROPSKÉ LISTY: Erscheint jeden Montag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Inc. • Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für
Europa: Václav Hora • Anschrift der Redaktion:
FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG den 31. MAI 1976 • EL, D-6 FRANKFURT/M 70 POSTFACH 70 0103 • Nr. 22.

Čile zahraniční styky Pekinu

Do Číny přijel další významný politický představitel, a to ministerský předseda Singapuru Lee Kuan Yew. Je to tím pozoruhodnější, že šéf vlády tohoto městského státu, obývaného převážně Číňany a udržujícího velmi dobré, i když ne diplomatické, styky s Thajwanem, ještě nedávno prohlašoval, že Singapur bude posledním státem celé oblasti, který naváže s Maovou říší diplomatické styky. Krátce před jeho příjezdem odletěl z Pekingu britský ministr zahraničí Anthony Crosland, který tam vystřídal novozélandského předsedu Roberta Muldoona. Před Muldoonem byl v Pekingu egyptský viceprezident Mubarak, který tam podepsal tajný protokol o čínské vojenské pomoci Egyptu. A příští měsíc očekávají v čínském hlavním městě australského ministerského předsedu Malcolma Fräsera. Všechny tyto návštěvy svědčí o aktivní a úspěšné zahraniční politice Číny. Neméně pozoruhodné je, že nový předseda státní rady Čínské lidové republiky Chua Kuo-Peng ujistil všechny zahraniční hosty, s nimiž hovořil, že se na zahraniční politice Číny nic nemění bez ohledu na přesuny, k nimž došlo na pekingském jevišti od smrti Čou En Laje.

Jaká je politická situace v Číně? Od 7. dubna, kdy ústřední výbor čínské komunistické strany zprostil Teng Hsiao-pchinga všech funkcí a jmenoval předsedou vlády úřadujícího premiéra Chua Kuo-Penga, uplynulo 6 týdnů, ale politický prach se v Pekingu ještě neusadil a barometr ukazuje nadále na bouřlivé počasí. Levicoví radikálové doufají, že se jim po svržení Tenga, kterého označili "za pravičáka a kapitalistického noshleda" podaří odstranit i jiné prominentní členy umírněné frakce. To to napětí rozčeřilo hladinu i v některých odlehlých čínských provinciích — například v Juen-nanu na Barmských hranicích. I když na

větší čistku dosud nic neukazuje, jsou tam někteří činitelé, spojovaní s Tengem, terčem útoků. Viditelné příznaky neklidu jsou i v Pekingu. Je pochopitelné, že v této situaci záleží pekingskému vedení zvláště na tom, aby demonstrovalo jednotu.

První máj, kdy čínští předáci tradičně chodí mezi lid, ukázal, že proti-pravicové kampani nepadli za obět' kromě Tenga žádní významní stoupenci umírněné linie. V čínské televizi ukázali, jak si radikálka Tiang Čching, Maova manželka, družně povídá s místopředsedou vlády — pragmatikem Li Hsien-nienem, a jak levicový ideolog Jao Ven-Juan, sedí po boku ministra obrany Jeh Čien-jinga, rovněž člena umírněné frakce. Jiný čínský televizní pořad demonstroval jednotu odlišného druhu: stařec Ču-teh, bodrý 90tník, nazývaný "otcem Rudé armády", byl filmován před Letním palácem v Pekingu spolu s představitelem mladé generace Vang Chung-venem. Pro předvádění jednoty má čínské vedení jistě důvody. Nedávno vybuchla před sovětským velvyslanectvím puma, která — podle sovětských pramenů — usmrtila dva čínské strážce. Čínské úřady samy označily tento incident za "sabotážní čin jednoho kontrarevolucionáře". I když tento výbuch neměl nic společného s politickým zápasem o moc v Pekingu, dovršil jaksi vývoj, který zřejmě zneklidnil pekingské vedení. Budoucí stabilita bude záviset na tom, do jaké míry se novému premiéru podaří zjednat si potřebnou autoritu a prestiž. Jisté je, že Chua Kuo-peng, muž číslo dvě v Maově říši, bude muset postupovat velice opatrně, má-li úspěšně vyvést Čínu z ožehavého období přechodu.

Zdá se, že v celkové vnitřní nejistotě Číny je jediná věc vcelku jasná: dosavadní zahraniční linie včetně chladného postoje k Moskvě.

NATO OPĚT VARUJE

Dvoudenní schůzka patnácti zahraničních ministrů států Severoatlantického obranného společenství, která se v minulých dnech konala v Oslo, vydala prohlášení, ve kterém svět varuje před porušováním détente ze strany Sovětského svazu díky neustálému zvyšování zbrojení. Ministři vyjádřili nad situací značné znepokojení a obavy, ale přesto se organizace usnesla ve snaze o uvolnění napětí pokračovat.

Řada evropských spojenců, zvláště západní Německo, byla velmi znepokojena sovětským angažováním v Angole a akci patnáctitisícové kubánské armády tamtéž. Velmi silné prohlášení zahraničního ministra Kissingera varovalo před tím, že by z tohoto zvyšování sovětského zbrojení a z toho vyplývajícího nebezpečí nebyly vyvozeny ze strany NATO žádné důsledky.

Organizace vyjádřila také to

nejvyšší znepokojení nad neustálým růstem vojenského potenciálu armád Varšavského paktu na zemi, na moři i ve vzduchu, zdaleka na vyšší základně, než kterou je možno odůvodnit nutností obrany. Bylo zdůrazněno, že bude-li v této snaze pokračováno, dojde ve světě k závodům ve zbrojení v nebezpečných rozměrech.

V reakci na nebezpečí komunistického vítězství ve volbách v Itálii příští měsíc, ministři opět potvrdili zásady NATO k principům demokracie, respektu k lidským právům, spravedlnosti a sociálního pokroku. Závěrečné komuniké schůze pak prohlašuje, že všech těchto patnáct zúčastněných zemí vyvodí ze situace všechny důsledky — které bude zapotřebí vyvodit, aby byla nejenom zachována, ale ještě zesílena síla jejich armád z důvodů nejenom bezpečnosti jejich zemí, ale i proti možnosti a

grese a politickému tlaku všude na světě.

Průběh dvoudenní schůzky zahraničních ministrů patnácti zemí NATO tedy dokázal, že si svobodný svět nebezpečí politiky Sovětského svazu plně uvědomuje a že také jsou mu známy i kroky — které by bylo zapotřebí učinit, aby toto nebezpečí bylo omezeno. Jsme ale po celé řadě zkušeností z doby minulé zvědaví, co na tomto poli bude učiněno i po straně praktické tentokrát.

FIN

Výsměch světu

Je dopis Castra Kissingerovi, že 200 kubánských vojáků bude každý týden opouštět Angolu. Naivní Západ je spokojen. Kissinger také vidí v Castrově slibu cosi pozitivního. Jen prý by se měl týdenní počet vojáků zvýšit. Obáváme se, že se sníží a jednoho dne tiše anuluje.

BALKÁNSKÁ SOLIDARITA

Skončila oficiální návštěva jugoslávského presidenta Tita v Řecku. Diplomatičtí kruhy byly překvapeny otevřeností a přímocí, s níž Tito a Karamanlis hovořili o často velmi ožehavých otázkách.

Oba se přimlouvali za to, aby se konala druhá balkánská konference, protože první — z konce ledna tohoto roku — nestačí, má-li se z Balkánu stát časem opravdu oblast míru. Oba státníci vyjádřili také hluboké znepokojení nad pokračující kyperskou krizí. V této souvislosti se vynořily pověsti, že prezident Tito snad koncem roku zajede do Ankary, aby se pokusil prostředkovat ve sporu mezi Řeckem a Tureckem. Podpora nového kola balkánské konference je nepochybně nejvýznamnějším průlomem, kterého se od zahajovacího lednového zasedání dosáhlo. Očekává se, že po Titově a Karamanlisově výzvě lze snad vbrzku počítat s kladnými reakcemi z jiných měst balkánských zemí. To

je prý důležité hlavně proto, že začáteční nadšení, které řeckou iniciativu v duchu Helsinek provázelo, v posledních měsících poněkud opadlo, a bylo tedy zapotřebí nové vzpruhy, aby se zájem oživil.

Vztahy obou zemí, které se tradičně pokládaly za dobré a přátelské, nyní obě strany označují dokonce za vynikající. Hospodářské styky rostou, úzká spolupráce mezi Bělehradem a Athénami se prosazuje hlavně ve dvou oblastech, na nimž jim nejvíce záleží — v námořní a pozemní dopravě a v turistice. Podle názoru athénských pozorovatelů se prý Tito a Karamanlis v rozhovorech dotkli také otázky vojenské spolupráce. Oficiálně se o věci mlčí, ale ze soukromých pramenů se proslýchá, že Jugoslávie jako země, stojící mimo bloky, má na tom polí k Řecku mnohem blíže než kterákoli jiná země východní Evropy nebo Balkánu. Dobré ovzduší se datuje zejména od té doby, co Bělehrad údajně

ujistil vládu v Athénách, že v případě řecko-tureckého konfliktu si může být jista medotknutelností jugoslávsko-řeckých hranic. Dnešní neobyčejně silná pouta mezi Řeckem a Jugoslávií označili jejich představitelé za příklad uplatňování zásad helsinské konference, které duchem politiky détente překonávají dělicí čáry mezi zeměmi s různým hospodářským a společenským zřízením.

Upozornění!

V souvislosti s tím, že jsme před několika týdny odeslali složenky k vyrovnání dlužného předplatného, sdělujeme těm, kteří na ně dosud nereagovali, že jsme nuceni, díky stále stoupajícím nákladům, hlavně poštovnímu — zastavit zaslání Evropských Listů všem, kdož dlužné předplatné nevyrovnaí do 15. června t. r.

O ČESKOSLOVENSKU

Letošní sucho

dělá zemědělcům starosti. Mnoho družstev bylo nuceno pořídit si závlahové systémy. Jejich monopolním výrobcem je Sigma Olomouc, která však není schopna vyhovět všem objednávkám, protože má důležitý závazek: převážná část její výroby jde do SSSR.

Vídeňští Sokolové

kolaborují s pražským komunistickým ÚV ČSTV, jak vysvítá ze zprávy plenárního zasedání výboru pro zahraniční SOKOL při ÚV ČSTV v Praze. Na setkání pražských komunistických zástupců "výboru pro zahraniční SOKOL" s vídeňskou delegací krajanských jednot Vídeň I-V. a Vídeň X., bylo "za obětavou a úspěšnou spolupráci na přípravách Čes. spartakiády a na veřejném cvičení ve Vídni" vyznamenáno 15 vídeňských "sokolů" pamětní medailí "Za zásluhy o ČSS" (ČSS=čs. spartakiáda). Soudruzi bratři, nezapomeňte si upomínkové komunistické medaile připspendit na trička o Sokolském slétě v Curychu!

Čs. sklo v Británii

V Londýně byla otevřena vzorkovna československého skla. Poskytuje zájemcům ucelený obraz o současné čs. sklářské produkci a to jak užitkového a uměleckého skla tak také skla laboratorního a technického.

V Kozohledech

na Kutnohorsku ve starobylém románském kostelíku, jehož původ je určován do 13. století, byly pod omítkou objeveny gotické fresky z doby kolem roku 1340. Odkryté fresky jsou starší než kutnohorský chrám sv. Barbory. Třebaže se místy dochoval jen fragment, je výzdoba kostelíčku tak bohatá, že je svého druhu ojedinělou a unikátní středověkou památkou prvořadě umělecké hodnoty.

Velký lesní požár

na Děčínsku se podařilo lokalizovat teprve po čtyřech dnech nepřetržitého úsilí osmnácti požárních sborů, tisícovky čs. vojáků, nejmenovaného počtu okupantských vojáků, lidových milicí a lesních dělníků. Byly zničeny porosty na 120 hektarech a poškozeny na 180 ha.

Svědectví kapitána Minaříka

je název tlusté brožury, která právě vyšla v Praze (knihovna Rudého práva). Rozvědčík Minařík zatím nechodí "českými lesy a nesbírá houby". Autoruje a spoluautoruje další díla. Atěra s jeho činností u Svobodné Evropy a v exulantských spolicích dosud, jak se ukazuje, neskončila, je naplánována na etapy a "hrdina" slibuje nová a nová odhalení, nová a další jména lidí, s nimiž se leckde (v Evropě i Americe) sešel. Nynější brožura se vcelku soustředí na činnost Svobodné Evropy.

Ostrava mezinárodně

Ve dnech čtrnáctého až osmnáctého června proběhne v Ostravě Porubě mezinárodní přehlídka odborných filmů s tematikou o životním prostředí Ekofilm 76. Do soutěže je přihlášeno 108 filmů z dvaceti zemí a OSN.

Jedna z nejvýznamnějších sbírek

historických hodin a časoměřičů v republice je na hradě Šternberku. Obsahuje celkem přes sedmset exponátů, včetně těch nejstarších i nejmodernějších.

Františka Hanuse,

člena pražského Divadla na Vinohradech, znají filmoví diváci vlastně už od jeho konzervatorních let z filmu Pražský flamendr. Svoji divadelní kariéru začal v Divadle Anduly Sedláčkové v roce 1941, pak přešel do holešovické Uranie a konečně 1952 zakotvil trvale na Vinohradech. Sympatický a všestranný herec se v těchto dnech dožívá své šedesátky.

Státní zámek Hluboká

se stal terčem divou neprofesionálních zlodějů. Vlaukali se dovnitř a odcizili stolní hodiny a stříbrnou rytou polévkovou misku, vše v celkové hodnotě třináct tisíc korun. Díky amatérskému počinání a spoustě stop byli — i s lupem — brzy chyceni.

Praměny krajiny

na Severu Čech změní podstatně celkový vzhled této oblasti. Těžbě uhlí v Severočeské pánvi ustoupí přes 25 obcí a osad, což představuje 4500 bytů, školy, desítky obchodů. Bude přeloženo také na 60 km silnice a 40 km železničních tratí.

Kdo má monopol na svobodu tisku?

Jako součást 25. výročního shromáždění Mezinárodního tiskového ústavu — které se konalo v americkém městě Filadelfii — proběhla diskuse na téma "Má Západ monopol na svobodu tisku?"

Před skoro dvěma sty paděsáti delegáty z třiceti zemí se tu v leccems střetly názory řečníků z různých částí světa. Tiskové kanceláře znamenaly se zvláštní pozorností dvě vystoupení. Ital Pierro Ottone — z milánského deníku Corriere della Sera — prohlásil, že jediné svobodné noviny se vydávají v podmínkách systému svobodného podnikání. Svoboda tisku — řekl — znamená, že novinář zveřejňuje fakta podle vlastního úsudku a ne podle toho, co pokládá za správné kdosi mimo noviny. Ottone připustil, že problémy vznikají, když si noviny na sebe nevydělají a musí hledat pomoc zvenčí, například u vládních míst. Jeho závěr zněl: Krátkodobě poskytovaná státní pomoc nemusí omezovat svobodu tisku; dlouhodobě jde však o dvě neslučitelné věci. — Druhé vystoupení, o němž agentury podrobněji referují, byl projev Oldřicha Bureše, redaktora v Praze vydávaného časopisu "Democratic Journalist", orgánu Mezinárodní organizace novinářů, rozuměj: převážně komunistických novinářů, převážně ze zemí moskevského bloku a takzvaného "třetího světa". Oldřich Bureš v diskusi na filadelfském zasedání pravil, že Západ nemůže mít a nemá monopol na svobodu tisku; že žurnalistika existuje v různých společenských podmínkách, jak se historicky a proto různě vyvinuly; že novináři musí sloužit veřejnému zájmu, přispívat ke vzájemnému porozumění mezi národy a bojovat proti rasové nenávisti a společenskému bezpráví; ovšem on sám prý dává přednost psaní o kladných záležitostech. Oldřich Bureš dále řekl, že v systému, závislém na výnosu z reklam, nemůže tisk svobodně referovat o věcech, jež nejsou v zájmu těch, kteří reklam platí. V socialistických zemích — pokračoval — patří tisk organizacím mládeže, zemědělců a podob-

ně, takže reprezentuje většínu obyvatelstva.

Nestojí za to dlouze komentovat tahle povinná řečnická cvičení oficiálního pražského posla, o jejichž skutečném obsahu vědí své i delegáti vzdálené konference, natož pak ono obyvatelstvo, jehož většinu — podle "demokratického novináře" z Prahy — zastupuje například dnešní československý tisk. Toto obyvatelstvo dobře ví, že se skutečně svobodných novin nedočká už víc než jedno čtvrtstoletí, a trochu nostalgicky vzpomíná alespoň na tu krátkou dobu roku 68., kdy se právě tisk (a rozhlas a televize) začal v tomto smyslu lépe a daleko přesněji obrážet to, co si lidé skutečně myslí a o čem chtějí přemýšlet.

Filadelfské výroční shromáždění Mezinárodního tiskového ústavu se na závěr svého zasedání usneslo, že provede prověrku toho, jak skutečně přislíbené signatářské státy helsinskou dohodu o svobodné výměně informací. Přijatá rezoluce hovoří o tom, že jediné zkušenost žurnalistů s realizací dohody může být věrohodným svědectvím, a vyzývá své členy, aby ústavu podávaly zprávy o úspěších a neúspěších při plně-

ní helsinských ujednání jednotlivými vládami.

Mezinárodní tiskový ústav přijal usnesení užitečné. V den, kdy se hlasovalo, to například v Praze okamžitě potvrdil jeden z propagandistických expertů, pracovník stranické Vysoké školy politické. Znovu trval na tom, že v Helsinkách šlo hlavně o odzbrojení a ekonomické styky a že třetí oblast, totiž výměny informací nepatří ke "stěžejním otázkám"; tím spíš, že Západ tu prý chce jen "vytvářet prostor pro různé demagogie" a zneužívat "informace šíření lži, k rozeštvávání lidí". Přeloženo do lidštiny: totalitní režim nikdy nepřipustí svobodnou výměnu informací, protože to rozhodujícím způsobem narušuje jeho monopolní postavení v šíření nepravd a v zamlčování faktů.

Jednou větou

Až teprve ze soustrastného telegramu vlády do Moskvy se čs. veřejnost dozvěděla, že zemětřesení ve Střední Asii si vyžádalo řadu lidských životů. • S velkým úspěchem probíhá v Alšově jihočeské galerii na Hluboké výstava — jakýsi průřez celoživotního díla tohoto svérázného umělce z přelomu století.

Evropské zastoupení EL (pro redakční věci): EL-Evropské listy, Postfach 70 0103, D-6000 Frankfurt/M. 70.

Evropská administrace a expedice: Galerie Krause, Tumbelenstr. 37, CH-8330 Pfäffikon ZH.

Způsoby placení:

V NĚMECKU:

• bankovním převodem na adresu EL, Evropské listy Postfach 70 0103, Název banky: Commerzbank, D-6000 Gräfr. 85, Frankfurt/M. 90. Číslo konta: 64 00 220 — Směrovací číslo banky: 500 400

• zelenou složenkou (Zahlkarte), kterou si můžete ve Frankfurtu vyžádat nebo obdržít čistou na každém pošt. úřadě v NSR. — Název konta: EL-Evropské listy — Postscheckamt Frankfurt/M. — Číslo pošt. šekového konta: 3281 90-608

• V Německu (ale také z ciziny do Německa) můžete platit červenou (nebo žlutou) poštovní poukázkou na adresu EL, Postfach 70 0103, D-6000 Frankfurt/M. 70. V tomto případě připsat na složenkou výše uvedeného postscheckkonta, tedy: 3281 90-608, Postscheckamt Frankfurt/M. **Prosíme čtenáře v cizině, kteří platí do NSR, aby dávali tomuto poslednímu způsobu přednost, neboť nám ušetří vysoké bankovní poplatky.**

VE ŠVÝCARSKU:

• Převodem z banky na Schweizerischer Bankverein, Fil Obstrass, 8033 Zürich s poznámkou "Z. G. Americké listy P5622 "890".

Roční předplatné na 52 čísel (od r. 1976): v Německu DM 46, —, pololetně DM 23, — čtvrtletně DM 11,50. Ve Švýcarsku SFr. 50,00, pololetně SFr. 25,00, čtvrtletně SFr. 13,00. V jiných zemích v příslušném přepočtu. —

Nezapomeňte hlásit každou změnu adresy. — Ukázková čísla zdarma.

ZAJÍMÁTE SE O DENÍ V ČESKOSLOVENSKU?

ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bolavým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstihněte a zašlete na adresu

EVROPSKÉ LISTY,

Galerie Krause, Tumbelenstr. 37, CH-8330 Pfäffikon ZH. Přihlašuji se za odběratele EL a předplatné zaplatím celoročně, pololetně, čtvrtletně. (Nehodící se škrtněte). Roční předpl. Sfr. 50,00, pololetní Sfr. 25,00, čtvrtl. Sfr. 13,00 nebo přepočten v jiné měně. Platit lze pošt. složenkou nebo šekem.

Jméno

Adresa

Podpis

Americké listy/Evropské listy EL. Vydává a tiskne Universum Sokol Publication, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861, U.S.A. Tel.: (201) 826-1998. Vedoucí redaktor: J. Martinek. • Redakce v Evropě: Evropské listy EL, D-6 Frankfurt/M. Postfach 70 0103, Bundesrepublik Deutschland. — Redaktor: Václav Hora. • Vychází každý týden s výjimkou dovolené. • Nevyžádané rukopisy se nevracjí. Veškerá tisková práva vyhrazena.

Mona Lisa se chechtá

Ferdinand Peroutka

Dokončujeme thema: společnost a sex.

V kabaretu vystoupila na scénu mladá žena a ohlásila: "Mé rozměry jsou 40-23-36." To je vše, co třeba vědět o ženě.

Pojem lásky dosáhl idealistického vrcholu ve středověku, v době Danta a Petrarky, i když — aspoň ve Wagnerově opeře — rytíř Tannhäuser vyjadřoval zemitější city. Po básnících a zpěvácích středověku přišla buržoasie — realista po fantastovi. Zkorigovala mnohé nebeské sny, ale v zkorigované míře si zachovala sen o ženě. Kdekdo citoval Goetheův verš: "Věčná ženskost nás povznáší". Neznámo, jak dalece to odpovídalo zkušenosti. Ale chtěli to tak mít muži, kteří žili praktickým životem a často asi měli sami sebe dost. Cítili, že by něco scházelo na světě, kdyby na něm byli sami se svou podobou. Moderní věk je za to kárá, ale oni žili svůj život a toužili po nerovnosti, po kontrastu. Ještě nenastal generální úpadek víry ve vznešenost. Pravda

rotiky v literatuře nastoupil sex se svými jinými obzory, nenasytná touha po "novém poznání" ve věcech pohlavních, po hmotných detailech sexu. Můžeme být tázání, proč, jak se zdá, se připravujeme zastávat se erotiky. Proto, že to byl jeden z rozměrů lidské duše.

Méně pornografie společnost anebo pornografie se rozmáhá, když společnost se změní? Nemusí to být ani to ani ono. Ve věcech sexuelních jako v jiných vždy existovalo podsvětí, a záleží na vůli společnosti, zůstane-li podsvětím nebo bude-li mu přiznána rovnoprávnost. Rovnoprávnost může být vyjádřena zákonem nebo nevšimavostí k tomu, co se děje.

Jestliže je vyjádřena zákonem, nebo jestliže pokrokový soudce se tak aspoň domnívá, tu on vynáší rozsudek, že problém pornografie má být přenechán "uvážení menšiny odpovědných dospělých lidí", a dodá, že jen to se sluší pro skutečně svobodnou společnost. Je toto nezlomné pravidlo svobody?

Nedělejme, jakobychom nevěděli, co víme. "Menšina odpovědných dospělých lidí..." Největší pornografická firma má smlouvu s Mafijí a ani se neostýchá ji veřejně chválit. Šéf této firmy prohlásil, že takovou obchodní solidnost, s jakou se potkal u Mafie, by nenašel u nikoho jiného. A noviny o tom referují na první stránce, jakoby dvě velké politické strany se dohodly. Mafie, ovšem, je podsvětí.

V žádném případě obchodnická pornografie není l'art pour l'art, vzniká a trvá, její dostatek kupců. Nový film se ohlásil velkým insérátem: "Láska, chtíče a násilí". Zřejmě výrobci filmu se neobávají finančního bankrotu pro takový titul, spíše jsou si jisti, že tu ruka vklouzla do rukávu. Otázky lásky a sexu byly vrženy do náručí davové společnosti. Je málo pokusů určit, čím se davová společnost liší od demokracie, jestliže se liší. Mnozí nepřipouštějí, že by se něčím lišila. Jsou nezdařené typy, jimž davová společnost je drahá tím, že uskutečňuje pro ně rovnost tak dlouho jim odpíranou. Pornografie se jich ujala. Utlačovanému individu, které dotud se muselo dívat kukátkem do protějších bytů nebo skulinou v plotě plovárny, dostane se ukojení v dobře vedených filmových nebo nakladatelských podnikcích. Zde také nejgrotesknějším sexuálním vztahům se dostane pozornosti a obsluhy. Sexuální podsvětí poprvé se cítí neobtěžováno. A někteří jiní bez sexuální

revoluce musili by se cítit bezvýznamnými. Ale jde mladík po ulici nebo po silnici a vykřikne na vás optzlé slovo. Dá mu to pocit převahy toho, kdo ví, nad tím kdo prý neví. Tím jeho superiority končí.

Jsou tři druhy lovců. Jeden střílí vysokou zvěř, druhý zajíce, třetí vrabce. Velmi mnozí se cítí nejlépe v množství, které je donese, kam by sami nedospěli. V davové společnosti ochabla kdysi přirozená vyběravost, a oni, bez jakýchkoli předností, se rovnoprávně podílejí na nevýzanosti.

Co se však stalo s "věčnou ženskostí"? Neukázala se věčnou. Ženy ušly, uběhly velký kus cesty. Představa ženské pasivity byla vyhozena do povětří, podle nejnovějších poznatků ženy jsou silný a odhodlaný kmen. Kdysi se zpívala píseň "Proč se usmíváš, Mono Liso?" Na obraze da Vinciho Mona Lisa se mírně, sotva znatelně usmívá, věřilo se, že za tím je tajemství ženskosti, a lidé se dojmali. Dávno tomu. Jestliže se snažíme zjišťovat obrysy skutečnosti kolem nás, nemůžeme nevzít na vědomí, že se dostavila i nečekaná a hojná účast žen na násilnostech této doby, politických i čistě lupičských. S místa činu přehá auto, řídí jej žena. Ženy vyrábějí a kladou bomby. V Německu pověstná lupičská banda měla dva vůdce, muže a ženu. Když v Kalifornii bylo dobytto a zničeno sídlo teroristické skupiny, v troskách byly mrtvoly dvou mužů a čtyř žen. Bojovali spolu do poslední chvíle. Zde zahynul jeden z hybridů profesora Learyho — spojení mladých, vzdělaných žen z dobrých rodin se zločinci. Aby bylo zcela jasno, že hybrid byl programem, skupina si dala jméno "Symbiosa". Jak to profesor Leary měl na mysli: soužití dvou různých společenských vrstev, v němž nižší ovládne vyšší. A proč žena ve Faunově náručí, v sexuální komunitě, snadno se oddává násilí? Je v tom nějaká souvislost?

V jiné známé sexuální komunitě, Mansonově, čtyři mladé ženy na příkaz Mansonův zavraždily sedm lidí. Před soudem předvedly podivné divadlo. Oholily si hlavy, na všechno odpovídaly chechotem beze slov a smíchem se prohýbaly. Jakési to vypěstované idiotství, strašnější než co jiného.

Je-li třeba doslovu, řekneme, že to vše, co jsme popisovali, jistě nebylo vědomým cílem společnosti. A buďto se společnost ustálí na tomto stavu, nebo bude hledat, kdo byl vinen.

POLITICKÉ IDEJE

ANTONÍN ČEKOTA

Bratrství, rovnost a svoboda —
Fakt? Slova! Utopie!
Rozhodnou silou je náhoda,
Již zákon (ironie)
Vytváří nerovnost ve chvíli
Již nové se začíná bytí,
Jež pak se rozbíhá na milí,
Jak dále se rozvíjí žití.

Svoboda končí kde začíná
V normálním lidském dění
Bratrská laskavost Kaina,
Již Homo Sapiens mění
Svou závist v ideje-vídný,
Jímž bez pohnutí broj,
Vyřídí bratra Abela,
Jehož má u nohou v krvi.

AMERICKÁ RODINA V MOSKVĚ

Je ku podivu, jak kratičké charakteristiky knih rozšiřované knihkupci jsou často v přímém protikladu toho, co kniha sama obsahuje. Je to snad pravidlo reklamního umění? Nedávno se mi dostal do ruky reklamní letáček o českých knihách v exilu. Mezi jiným mne zaujala poznámka o anglické knize manželů Schechterových "An American Family in Moscow". Letáček hlásá: "Vidět Moskvu očima nepřipraveného amerického korespondenta a jeho o hodně více naivní manželky je čtenářský zážitek, o který je škoda přijít. Za 10 dolarů se pobaví celá vaše rodina a spousta (zasvěcených) přátel. Pozor — NEPŮJČOVAT AMERIČANŮM, BEROU PŘÍLIŠ VÁŽNĚ."

Hlavně mne zaujala ta poslední zdůrazněná věta. To tedy musí být skutečně naivní kniha, jestliže její četba může naivním Američanům uškodit. Podle mých zkušeností průměrný Američan spíše věří idylickému líčení Moskvy než jakékoliv kritice. To tedy bude samá chvála. Když jsem knihu náhodou uviděl u jedné své známé (mimochoodem — ne rodilé Američanky), půjčila jsem si ji. Proti mému očekávání mne kniha zaujala. Ne svou naivitou, ale naopak naprosto střízlivým a věcným popisem skutečnosti.

Knih je svého druhu deníkem americké rodiny s pěti dětmi od 6 do 15 let, která strávila v Moskvě téměř dva roky po několikaletém pobytu v Tokyu. V knize se střídají zápisy otce-žurnalisty, matky i dětí takže vidíme Moskvu nejen zasvěcenými očima rodičů, ale i z pohledu šestiletého Barney, osmileté Dovecn, desetileté Katie, dvanáctiletého Stevo i patnáctileté Evelind. Děti chodí do ruské školy, a i když byli v činžáku pro cizince, stýkají se s ruskými dětmi a vnikají do jejich způsobu života a myšlení. Srovnávají a kriticky posuzují svět kolem

sebe se světem, který znaly dosud. Stevo se stýká s partou chuligánů, kteří kouří, piji a dělají výtržnosti; Dovecn získá zkušenosti v moskevské nemocnici; Katie se ztratí v metru. Rodina má těžkosti s bytem, se zásobováním, s tuhou zimou, s odposloucháváním telefonem.

Čechů se kniha týká potud, že rodina přijela do Moskvy těsně po sovětské okupaci Československa, která je často v knize připomínána a diskutována. Právě tak jako plzeňské, které bývá žertem označováno za "kontrarevoluci", ale pije se.

Zvláště dobře je vyličeeno ovzduší nedůvěry a podezření všech ke všem. Nikdo si nikdy není jist: upřímný přítel nebo nastrčená figurka KGB? Kamarád nebo udávající? Nedůvěra, která proniká i do kruhu západních žurnalistů: ani sami mezi sebou si příliš nedůvěřují. Prostředí utváří lidi i proti jejich vůli.

Knih nám neříká naprosto nic nového: všechno jsme již slyšeli, četli nebo známe z vlastní zkušenosti. Není to však líčení neinformovaných a naivních turistů. Je to prostá, černobílá fotografie. A navíc je psána Američany o pro Američany. A mělo by ji číst co nejvíce Američanů. Hlavně těch naivních, s růžových brýlemi na důvěřivých očích. Proto pozor — půjčujte Američanům, ať ji berou co nejvážněji.

A na závěr slovo autorům: "... Chtěli jsme na sobě vyzkoušet sovětský systém, porozumět jemu i pramenům komunistické vady, a v tomto sebevzdělávacím procesu jsme se sami změnili. Vstřebali jsme lekce, kterým Moskva učí. Chtěli jsme vidět to, co komunisté prohlašují za budoucnost. Co jsme však poznali v Moskvě byla žijící minulost. Sovětský svaz, na rozdíl od Japonska a Ameriky, se nemění. Je to zahniavající společnost, jejímž poznáním se novinář ocitá ve slepé uličce: ..."

Libuše Obrusnicková

NA LEPŠÍ K VAŠATOVÍ

nebo nepravda, postavili ve své mysli ženu na podstavec a dbali svým způsobem, aby s něho nespadla. Láska zůstávala nejhlubší, nejosudovější událostí v životě mnohých. Representativní autor této epochy, Turgeněv, napsal o jedné své ženské postavě: když se zamilovala — nezačervenala se, nýbrž zbledla.

V druhé polovině dvacátého století cosi přejelo jako parní válec přes toto všechno. Přes Turgeněva, přes červenání a blednutí, přes altánky, v nichž začínal nový život mezi mužem a ženou, šťastnější nebo tragičtější. Přes "Nenasytlost srdce", přes "Jestliže tě miluji, co je ti do toho" a co vše jiné se dříve říkalo. Bratři Čapkové ve své době protestovali proti převaze erotiky v literatuře. Bylo jim vyhověno určitým způsobem. Na místo e-

Neveselá statistika

Od ledna do konce dubna zahynulo v republice při automobilových nehodách 249 lidí, 940 bylo těžce a 3823 lehce zraněno. Z hlediska příčin byla i tentokrát na prvním místě nepřiměřená rychlost, nedání přednosti v jízdě, nedodržování bezpečné vzdálenosti a vliv alkoholu.

ROZRUCH KOLEM ZBRANÍ

Američtí a jugoslávští představitelé oznámili, že byl na neurčito odložen prodej amerických zbraní jugoslávské vládě. Bělehrad naposledy nakoupil zbraně ve Spojených státech ve velkém množství v roce 1961. Tehdy se tak stalo na základě desetileté dohody o vojenské pomoci ve výši 750 milionů dolarů a výhodné půjčky ve výši jedné miliardy dolarů. Od té doby — tedy prakticky po celých patnáct let — nakupovala Jugoslávie pouze příležitostně náhradní díly a munici a většinu zbraní vyráběla sama. Nákupy nikdy nepřekročily hodnotu jednoho milionu dolarů ročně.

PROCES S ČS. ŠPIONY

V Paříži probíhá proces proti dvěma bývalým spolupracovníkům československé špiónážní služby. Jde o Ladislava Komana a jeho ženu Marii-Josefinu, bývalé zaměstnance francouzského velvyslanectví v Praze. Obžaloba je viní z toho, že poškodili vojenské, diplomatické a hospodářské postavení Francie. Koman (polského původu) se narodil v roce 1925 ve Francii, pracoval na pražské ambasádě od roku 1946, hlavně jako překladatel v tiskovém oddělení. Jeho žena, narozená v roce 1926 v Československu, si Komana vzala v roce 1960 a rok později se stala sekretářkou kulturního oddělení francouzského velvyslanectví. Manželský pár byl zatčen loni v březnu, ale pak až do nynějšího procesu propuštěn na svobodu. Na žádost francouzského ministerstva zahraničí byla z účasti na procesu — po jeho zahájení — vyloučena veřejnost i tisk.

ITALSKÉ OBAVY

Generální tajemník italských komunistů Enrico Berlinguer pronesl před ústředním výborem své strany projev, ve kterém znovu žádal, aby po červnových parlamentních volbách byla vytvořena vláda široké koalice všech demokratických stran, včetně komunistů. Tuto koalici prý nyní země potřebuje, pro-

tože všechny ostatní formy vládních a politických koalic už v Itálii byly vyzkoušeny. Berlinguer prohlásil, že jedinou cestou k překonání dnešních potíží je vytvoření zdravé ekonomie, demokratického a výkonného státu a spořádané a fungující společnosti. Vatikánský týdeník Osservatore Della Domenica napsal v komentáři v posledním čísle, že hlavním tématem červnových voleb je komunistická výzva. Italští voliči se musí rozhodnout mezi svobodou a diktaturou. Komentář byl podepsán pseudonymem, kterého používá vatikánský tiskový mluvčí Alessandrini. Jiné varování pronesl papež, když kritisoval levicové katolické osobnosti, spolupracující úzce s komunisty. Mezi kritizovanými je i bývalý šéfredaktor deníku křesťansko-demokratické strany Il Popolo Piero Pratesi, kterého komunisté v případě jejich vítězství v římských městských volbách, které se konají zároveň s volbami do parlamentu, chtějí jmenovat primátorem města. Ke zvláštnostem komunistické předvolební taktiky patří skutečnost, že deset procent kandidátů komunistické strany není vůbec jejími členy a že si je strana vybrala za kandidáty jako nezávislé osobnosti celonárodního významu. Berlinguerovi komunisté tímto originálním způsobem demonstrují svou vůli k pluralismu.

ŠÉF KOLONIÁLNÍHO SSSR,

Leonid Brežněv, poslal svých pět státních limuzín typu ZIL (300 ks, 5,78 cm dl., nejvyšší rychlost 300 km/hod.) do Anglie, aby byl jejich interiér přizpůsoben vnitřnímu superluxusnímu vybavení Rolls-Royce: obložení leštěným ořechovým dřevem, kožené čalounění, stereo, lednička, televize a telefon. Sedadla se po stisknutí knoflíku mají automaticky přemístit do předem naprogramovaných pozic. Tento špás bude sovětského občana stát 100.000 dolarů. A co takhle přidělat ještě katapult do horoucích pekel?

POLSKÝ HLAS PROTI SERVILNOSTI

Po nezaštrněné kritice revize polské ústavy z církevních kruhů a ze strany intelektuálů napadl nyní varšavské vedení známý profesor ekonomie a člen polské akademie věd Edward Lipinski. V otevřeném dopise, který adresoval prvnímu tajemníku polské komunistické strany Edwardu Gierkovi a jejíž ve výtahu otiskl levicový francouzský týdeník Nouvel Observateur, postěžoval si Lipinski na ideologické utužení v Polsku. Sovětská cesta, která je podmíněna tradicemi ruského státního despotismu a brzdi dnes rozvoj v Sovětském svazu samém — není cesta, kterou by se měla ubírat socialistická praxe v Polsku, napsal přední polský intelektuál. "Polsko potřebuje legální opozici", vydvihl Lipinski a připomněl dělnické nepokoje na sklónku Gomulkovy éry. Vláda vynucená menšinou vede podle jeho slov vždy k totalitě. Lipinski řekl, že sám stojí na straně komunisty Berlinguera, komunisty Marchaise a komunistů španělských, nikoliv však na straně komunisty Brežněva. Polský profesor nicméně připustil, že spojenectví se Sověty je politická nutnost. Dobré sousedské vztahy však nejsou možné, dokud se polská politika vůči Sovětskému svazu nezbaví servilnosti. A v neprovádění nutných změn se skrývá nebezpečí tragedie ve formě vzpour nebo návratu k stalinským metodám.

FILOZOFIE NENÍ LUXUS

Není to prestýžní ozdůbka, není to muzeum vyvrácených tvrzení, ani nezávazná hra se slovy, nýbrž dílna myšlení, bez jejíž inspirující role se neobejdou právě tak společenské jako přírodní vědy. Podíváme-li se na druhé číslo letošního ročníku pražského "Filozofického časopisu" — zjišťujeme už z obsahu, že z této široké filozofické funkce zbylo u nás jen málo. Tak

jako jiné sdělovací prostředky, filmy, romány, televize a publicistika, také dnešní tak zvaná česká filozofie především polemizuje s argumenty tvořivého, autentického a kritického marxismu, které se uplatňovaly zvláště v roce 1968. Naše filozofie — která tehdy hledala nové cesty, byla administrativně potlačena a na její místo nastoupila defenzivní polemická filozofie, jejímž úkolem je hájit přes sto let staré Marxovy a Engelsovy poučky, přizpůsobené soudobé taktice. Tato tendence se nejsilněji projevuje v úvodním článku "Marxismus — leninismus — ideologie tvořivého myšlení". Autor se pokouší bod za bodem vyvrátit argumenty roku 1968, má však dost obtížný úkol. Marx a Engels ideologii označili za "falešné vědomí světa" a viděli v ní jen nástroj třídního útlaču vykořisťovatelských vrstev. Jistě by se divili, že jejich nynější úředníci mluví o "komunistické ideologii". Je v tom však logika: dnešní pojetí třídního boje, státu, práva, náboženství a podobně je zase jen nástroj třídního útlaču, toho komunistického. I dnes stojí za to číst "Filozofický časopis". Konfrontace argumentů roku 1968 a roku 1976 je při nejmenším poučná. Už to, že se teď mezi filozofii, ideologii a propagandou téměř klade rovnítko, ukazuje, kam tato filozofie upadla: do nekritického myšlení.

Také zpráva o mezinárodní poradě šéfredaktorů filozofických a sociologických časopisů evropských socialistických zemí, která se konala loni na podzim v Sofii a o níž referuje druhé číslo pražského "Filozofického časopisu", stojí za zmínku. Skoro polovinu zprávy zaujímá výčet všech potentátů, kteří se porady zúčastnili a jejich četných titulů. To není kritické myšlení, to zní jak filozofický armádní rozkaz.

Jaroslav Dresler

PORTUGALSKO PŘED VOLBAMI

28. června se budou v Portugalsku konat presidentské volby a podle dosavadních zpráv se příštím prezidentem patrně opět stane představitel armády. Socialistická strana se rozhodla podporovat šéfa generálního štábu Antonia Eanesa. Tohoto 41letého poměrně neznámého důstojníka budou také podporovat dvě další demokratické strany — lidová demokratická a Strana demokratického středu. Všechny tři jmenované strany dostaly v dubnových volbách do parlamentu celkem tři čtvrtiny všech odvozených hlasů. V lia-

bonském Národním shromáždění mají 222 z 263 poslanců. Jiným kandidátem na úřad presidenta je dosavadní ministerský předseda Azevedo, jenž sám se domnívá, že by se o nejvyšší úřad v zemi mělo ucházet víc kandidátů, aby se tak voličům poskytla možnost širšího výběru. Nedávno zveřejněný průzkum veřejného mínění, uspořádaný levicovým týdeníkem Expresso, ukázal, že Azevedo je v zemi populárnější než kandidát tří velkých politických stran Eanes. Azevedo vystřídal v úřadě ministerského předsedu komunistům nakloněného generála Gonsalvese. S Azevedovým příchodem do úřadu začalo období pozvolné konsolidace vnitropolitických poměrů.

Šéf generálního štábu Eanes byl tehdy ve veřejnosti neznámým důstojníkem a pro mnohého pozorovatele portugalské scény se dostal nečekaně do popředí teprve po neúspěšném listopadovém pokusu o puč, o který se loni pokusily některé levicové jednotky portugalské armády. Eanesovi se připisuje hlavní zásluha za včasné zmaření levicové vzpoury.

Portugalským prezidentem by se rovněž chtěla stát bývalá komunistka Maria Arlete Vicira da Silva, kterou podporují dvě malé trockistické strany. A několik dalších skupin krajní levice doporučuje kandidaturu bývalého generála, nyní majora Otela de Carvalho, který byl degradován po listopadovém pokusu o puč.

OPĚT SIONISMUS — RASISMUS

Při debatě v sociální a hospodářské radě Spojených národů o dvou resolucích — týkajících se dekadý boje proti rasismu, se několik radikálně proti-israelských arabských států, v čele s Alžírskem, pokusilo do textu těch resolucí znovu vnést zmínku o sionismu coby formě rasismu. Ale to narazilo na odpor Afričanů a umírněných Arabů. Spojené státy naopak žádaly, aby se tyto dvě resoluce výslovně distancovaly od té protisionistické. Předmětem jednání se posléze stal kompromisní text — navržený Egyptem a jinými umírněnými státy, který obsahuje jen velmi povšechný odkaz na předchozí resoluce.

Ale i to pokládali američtí představitelé v OSN za nepřijatelné, a nezúčastnili se závěrečné debaty a hlasování v sociální a hospodářské radě. Kanada text rovněž považovala za nepřijatelný a hlasovala proti. Státy Evropského hospodářského společenství se zdržely hlasování.

To v praxi znamená, že Spojené státy se pravděpodobně zdrží účasti a také financování tohoto projektu OSN.

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy životních pojištění plně zabezpečujících vaši ochranu. — Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

RUDOLPH PEŠEK, 145 87 Seventh Ave., Whitestone, L.I. N.Y. 11357 — tel. (212) 767-9746

GEORGE POSPISHIL, 24 West End Ave., Westwood, N. J. 07675 — tel. (201) 664-6511

ANEBO PŘÍMO:

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

"PIONEER OF FRATERNAL LIFE INSURANCE"

CSA PLAZA, 2701 S. HARLEM AVENUE, BERWYN, IL 60402

Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

Z neznámých stránek historie [3] NSR: rozčarování z "ostpolitiky"

Česko-polský slovník

Bylo to někdy v roce 1964. Byl menší, prošedivělý, s knírkem. Tak kolem šedesátky, ale ve skutečnosti mu bylo skoro o deset let více. Představil se jako Fárek. A tak jsem se tehdy seznámil s plukovníkem československé vojenské zpravodajské služby ve výslužbě plukovníkem Františkem Fárkem. Pozval mě do jeho rodinného domku na okraji Prahy. Navštívil jsem ho tam několikrát a nikdy se mě nechtělo loučit. Neboť František Fárek vyprávěl tolik zajímavých věcí, že by vydalý na celé romány. Romány, které psal život zpravodajského důstojníka. Jedna z epizod bylo i vyprávění o česko-polském slovníku.

"Dva dny byla již v Praze nacistická vojska. Byl 16. březen 1939. My, důstojníci druhého oddělení jsme měli za sebou těžké hodiny. Sotva se rozkřiklo, že odletěl plukovník Moravec s deseti dalšími zpravodajci do Londýna, začali jsme pátrat po tom, co vlastně Moravec sebou z archivu vzal a co zde zůstalo.

Do rukou okupantů nesmělo padnout nic z toho, co jsme měli v našich trezorech. A tak jsme začali pálit a ničit spisy. Ještě 16. března ráno, prakticky pod očima důstojníků z německého abwehru — zpravodajské služby řízené admirálem Wilhelmem Canarisem. K polední 16. března bylo zničeno vše, co bylo dosažitelné. A nastal čas, kdy jsme začali přemýšlet co bude dál, jak se do práce proti okupaci země zapojíme my, zpravodajští důstojníci . . ."

Ve Fárkově pracovně se o naho 16. března 1939 k polednímu sešli mimo "hostitele" ještě další dva zpravodajci, Longa a Čáslavka. Fárek byl pověřen, aby za pomoci vynikajícího odborníka na radiotelegrafii inženýra Budíka průhovoval možnost radiotelegrafického styku s Varšavou. Tam působil jako vojenský přidělenec plukovník Prokop Kumpošt a jako jeho spolupracovník ve zpravodajské službě major Alexandr Fritscher. Jedno bylo však Fárkovi a Budíkovi jasné. Bez pomoci nebo alespoň bez tichého souhlasu Poláků se spojení asi těžko bude moci uskutečnit. Prvním předpokladem tedy bylo navázat kontakt s Poláky. Fárek zašel za polským vyslaneckým radou Jiřím Krzymowským. Věděl o něm již dobrých deset roků, že je také majorem polské zpravo-

dajské služby a měl s ním a jeho lidmi i celou řadu "služebních" potýček. Nyní byla situace ovšem poněkud jiná. Krzymowsky pochopil o čem jde. Samozřejmě byl pro to, aby se československým zpravodajským důstojníkům umožnil styk se zahraničím, aby Čechoslováci, kteří žili nebo se soustřeďovali ve Varšavě měli možnost kontaktů s domovem. Víc po něm Fárek nechtěl a víc po Českoslovácích tehdy nechtěl ani major polské zpravodajské služby Krzymowsky.

Práce bylo pak až nad hlavu. Na území "protektorátu Čechy a Morava" vznikaly odbojové skupiny, začala pracovat i rozsáhlá ilegální organizace složená převážně z důstojníků československé ar-

vence, když jednoho dne v bytě plukovníka Fárka zazvonil telefon. Lámanou češtinou se někdo ptal, je-li pan Fárek doma. Ale než Fárek stačil vyslovit otázku, kdo volá, neznámý na druhém konci položil sluchátko. Šlo o provokaci? Nebo to byla náhoda?

Netrvalo ani hodinu a plukovník Fárek znal odpověď. U domku zazvonil muž v tmavých brýlích, pod paží ošuntělou aktovku. Když mu Fárek otevřel a vyzval, aby šel dál, odmítl. Zeptal se jen, zda-li má čest s plukovníkem Fárkem, a ten přisvědčil — vyndal z aktovky modrou obálku a bez pozdravu zase odešel.

Půl archu bílého papíru, několik řádek strojem. Neznámý pisatel sděloval, že česko-polský slovník, který si pan Fárek objednal, došel a je možno si ho vyzvednout mezi sedmou a osmou večer v budově polského konzulátu v Praze, Na Hřebenkách. A pak ještě malá douška: Lojza vyřídil!

"Lojza vyřídil" bylo smluvné heslo pro styk Prahy s Varšavou. To, že bylo uvedeno, by nasvědčovalo, že nejde o provokaci. Ale čert nikdy nespí! Gestapo již provedlo řadu zatčení, většina z důstojníků byla buď soustaveně nebo namátkově sledována. I nyní bylo třeba být opatrným.

Odpoledne se konala krátká porada několika bývalých zpravodajců. Bylo rozhodnuto, že Fárek půjde na polský konzulát společně s manželkou, která pak počká před budovou. Nejprve ale bude proveden v okolních ulicích "průzkum", kterým byl pověřen štábní rotmistr Müller . . .

Přesně v uvedenou dobu byl Na Hřebenkách Fárek s manželkou. Z dálky viděli Mullera, který bloumal ulicí a když spatřil manželskou dvojici, projel si rukou vlasy. Znamení, že vše je v pořádku.

František Fárek nemusel ani zvonit. Dveře byly jen přivřené a za nimi již čekal muž v nenápadných šatech. V místnosti, kam ho zavedl, ho očekával další "úředník" konzulátu, který se Fárkovi představil jakýmsi běžným polským jménem.

Poláci měli zájem na úzké spolupráci s československým odbojem. Chtěli informace, údaje o pohybu německých vojsk, podrobnosti o názoru vysokých německých úředníků a důstojníků na vývoj situace. Skoro hodinu trvala výměna názorů. Výsledkem rozhovoru pak bylo, že mělo dojít k dalšímu setkání, jehož se vedle Fárka měli zúčastnit i další dva bývalí zpravodajci, major

Sociálně demokratická strana Západního Německa uveřejnila program, s nímž chce jít letos do volební kampaně, a na jehož základě chce ve volbách 3. října zvítězit. Program — což je vlastně dokument o stoosmi stranách — předložil veřejnosti kancléř Schmidt na tiskové konferenci v Bonnu, kde také komentoval některé specifické rysy sociálně demokratické koncepce budoucího rozvoje západoněmecké společnosti.

Předvolební dokument má titul "Vládní program na léta 1976 až 1980", a v tom směru je tedy značně optimistický; předpokládá, že sociální demokraté, konkrétně kancléř Helmut Schmidt, zůstanou i nadále u vlády, a to přesto, že podle posledních výzkumů veřejného mínění se přízeň západoněmeckých voličů kloní spíše ke křesťanskodemokratické a sociální unii, tedy k dnešní opozici. Ovšem, jednak je na závěry příliš brzy, jednak je nynější sociálnědemokratický program také dosti odlišný od koncepce, na níž stavěl svou politiku v roce 1972 Willy Brandt. Dnes je to akční program, který jak v zahraniční, tak vnitropolitické orientaci ztratil leckterá ostří, a v této podobě může mít větší přitažlivost pro průměrného západoněmeckého občana.

Hlavní rozdíl oproti dřívějšímu spočívá v tom, že sociální demokraté méně zdůrazňují

Houška a štábní kapitán Longa.

A k druhé schůzce pak skutečně došlo. A tam přišli Poláci i se senzačním návrhem, o němž se dodnes prakticky v literatuře o tomto údobí nic nevědělo.

Polská zpravodajská služba byla ochotna dodat na území protektorátu značné množství zbraní a munice. Předpokladem ovšem bylo, že by za tuto "službu" československé odbojové skupiny připravily ozbrojené povstání proti nacistickému Německu! Fárek, Houška a Longa nemohli samozřejmě o tak závažné akci rozhodnout sami bez vědomí Londýna a bez vědomí vedení domácího odboje, především Obrany národa. A tak bylo domluveno, že Poláci budou o konečném stanovisku informováni na další, třetí schůzce. Mezitím však dopraví do Čech a na Moravu první zásilky zbraní. Čas však byl rychlejší než sebelepší plány. Ke třetí schůzce mezi československými zpravodajci a polskými důstojníky v Praze již nedošlo. Situace se tak přiostrčila, že by německý přepad Polska, jemuž mělo povstání v protektorátě předejít, již oddálen stejně nemohl být. Ale přece jen měla schůzka pro český odboj svůj význam. Několik menších zásilek zbraní z Polska bylo do protektorátu propašováno a pro odbojovou práci využito. Akce "Česko-polský slovník" tedy bez užítu nebyla!

Copyright AL/EL a autor

takzvanou východní politiku, což bylo jedno z nejdůležitějších hesel Brandtova týmu v roce 1972. Volební program v relativně krátké zahraničně politické kapitole potvrzuje, že se v obecné politice uvolňování napětí bude pokračovat, že se i nadále bude uplatňovat ostpolitika jakožto modus vivendi s komunistickými režimy východní Evropy, protože není lepší alternativy. Chce plnit obsah závěrečného dokumentu z Helsinek, zejména pokud jde o ustanovení o lidských stycích a výměně informací.

Konkrétně říká: "Žádáme — aby se hranice staly prostupnějšími pro turistiku, pro kulturní, vědecké a sportovní styky; chceme, aby se zlepšil stav vzájemné informovanosti o základních oblastech veřejného a společenského života. Sňatky mezi občany různých národností mají být osvozeny od omezení, která na ně uvalují státní byrokracie."

Sociálně demokratická strana zde v podstatě doznává, že kdysi populární východní politika ztratila pro letošní volební kampaň svou užitečnost, ba že její zdůrazňování by mohlo vést i k nežádoucím následkům. Kancléř Schmidt a jeho strana si jsou vědomi, že značná část obyvatelstva je ostpolitikou rozčarována — hlavně díky zatvrzelému postoji komunistických "partnerů" na východě, specificky Německé demokratické republiky, která se v poslední době hrubými zásahy a opatřeními o toto rozčarování především postarala.

Sociálně demokratický program se proto mnohem více soustřeďuje na úspěchy na domácí hospodářsko-sociální frontě: sem patří jistě boj s inflací, nezaměstnaností a hospodářskou recesí, který sice nebyl ještě definitivně rozhodnut, ale který Západní Německo vedlo s podstatně menšími ztrátami než ostatní západní země.

Nejdůležitějším kladem — který také pomáhal překlenout ekonomicky těžké měsíce loňského a letošního roku — je ovšem příkladná síť různých sociálních služeb, která dnes občany Západního Německa chrání od dopadu recese a krise. Tato síť je v nynější podobě většinou výsledkem sociálně demokratické politiky, a lze do ní zahrnout starobní pojištění, velmi významnou podporu v nezaměstnanosti, různé okrajové požitky a přirážky —

(Pokrač. na str. 7)

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar

1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET - NEW YORK

Nejmoderněji zařízená a vším pohodlím vybavená restaurace. • Někdy méně československá kuchyně včetně všech pražských specialit: pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svíčková a zajíc na smetaně a celá řada dalších specialit. • Importovaný pilsenský prazdroj na čepu. Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd. Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop. do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheons" 12 Noon — 4 P.M. Monday to Saturday. • O rezervaci volejte; YU 8-3505 — RH 4-9787

SPORT

• V dalším kole I. fotbalové ligy se dostala do čela Slavia. Schrány byly tyto zápasy: Slavia-Dukla 2:0, Trenčín-Žilina 1:0, Trnava-Jablonec 2:0, Inter-Třinec 2:0, Brno-VSS Košice 1:2, Ostrava-Slovan 2:1, Teplice-Lok. Košice 0:0, Bohemians-Plzeň 2:1. "Tlačence" na čele tabulky trvá. Cenné body získal Trenčín v posledních vteřinách zápasu. Tabulku vedou: Slavia (33), Sn Bratislava (31), Baník Ostrava (31).

• Ve druhé fotbalové lize byly sehrány následující zápasy: Sparta-Plastika Nitra 6:1, Dukla B. Bystrica-Martín 2:3, Sparta Vlasim-Baník Přivreda 0:0, Kladno-Pováž. Bystrica 3:0, Partizán Bardejov-Kysuc. N. Mesto 0:0, Frýdek-Místek-Slovan Liberec 3:0, Tatran Prešov-Ostrava 4:0, Zemplín Michalovce-UD Příbram 1:0. První je Dukla B. Bystrica s 33 body následována Spartou s 32 body.

• Vedení čs. horolezecké expedice "Himaláj 76" na velehoru Makalu oznámilo, že dva členové výpravy dosáhli 4.5. jižního předvrcholu ve výši 8010 m a provedli průzkum další trasy na hlavní vrchol. Počasí je jasné, vane však silný ledový vítr.

• Čs. reprezentant Vl. Novák se probojoval do finále ME v judo v sáutči bez rozdílu vah a podlehl na body Kazačenkovi (SSSR).

• Jen o 0,1 vt. za světovým rekordem zůstal v Gainesville v běhu na 200 m Steve Williams II. časem 19,9 vt. Stovku běžel za 10,1 vt.

• Málokdo ví, že v Československu pomalu ale jistě roste zájem o baseball, dříve ČSTV zavrhováný jako kapitalistický "pa-sport". Letos se hraje poprvé baseballová liga jako národní, vítěz získá titul přeborníka Čech. O titul bojuje pět celků: obhájce titulu TJ Vojenské stavby Praha, Sokol Lhotka, TJ Podolí, Motorlet Praha a Technika Brno. Hned v prvním kole podlehl Vojenské stavby Lhotce, která má vynikajícího nadhazovače Richarda Haubu. Za svého pobytu na Kubě se naučil tolik od mistrů světa, že na svém místě patří k evropské špičce.

• Také v Československu padají hlavy privilegovaných fotbalových trenérů. Funkce byl "pro nezáměr o mužstvo" zproštěn Kraus v Jablonci, trenérský Hučko byl "dán na dovolenou", z Plzně má odejít Fospíchal, ze Žiliny Marko, Vengloš bude ve Slovanu Bratislava vystřídán Vičanem (dosud Ruch Chorzów). Trenéři Malatinský a Hemele dostali povolení k působení v Holandsku a na Kypru.

• Na mezinárodním turnaji basketbalistek o Velkou cenu Prahy zvítězily košíkárky Kanady nad SSSR 56:55 (28:24). Československo prohrálo s Kubou 53:68 a tradičně se SSSR 54:72. Velkou cenu si odvezly basketbalistky SSSR. Čs. ženy se umístily na třetím místě za Kubánkami.

• Na tenisovém turnaji v Mnichově prohrál Kodeš v semifinále s

Meilerem (NSR) 7:5, 3:6, 4:6. Také v semifinále čtyřhry prohrál Kodeš s Hřebcem proti Španělské Orantesovi s J. Gisbertem 4:6, 6:7.

• Ackermannová (NDR) překonala v Drážďanech svůj vlastní světový rekord ve skoku vysokém výkonem 196 cm. Ve skoku dalekém byla úspěšná Voigtová (NDR), která skokem 692 cm překonala šest let starý svět. rekord H. Rosendahllové (NSR) a přiblížila se až na 8 cm vysněné sednimetrové hranici. Osmnáctiletá Brehmerová (NDR) běžela 800 m v elektr. měřeném čase za 49.77 vt., což je o 1,20 vt. lepší čas než výkon Neuvillové z Jamajky a o 0.13 vt. lepší než výkon Polky Szewinské.

• Při "Závodech osvobození" v Fraze překonala Bradáčová výkonem 190 cm čs. juniorský rekord ve skoku do výšky. Mračnová zůstala jen o 2 cm zpět. Brabec se dostal ve vrhu koulí na vzdálenost 20.56 m. Všichni tři si tím vybojovali účast na OH.

• Ve finále ME v judo v Kyjevě vyhrála Francie nad SSSR 3:2.

• I. Kořínková z pražské Sparty byla vyhlášena nejlepší čs. basketbalistkou v sezóně 1975-76.

• V přátelském exhibičním utkání vyhráli čs. stolní tenisté nad Francií 3:2. Orłowski opět ztroskotat na ME Secretinem (1:2), zato Kunz mistra Evropy porazil stejným poměrem 2:1.

• Matně hrající FC Bayern München vyhrál potřeší za sebou PMEZ. V Glasgowě s nevidaným štěstím a možno říci — nezaslouženě — vyhrálo mužstvo Franze Beckenbauera nad skvěle hrajícím týmem St. Etienne 1:0. Branku střežil v 58. min. Roth z trestného kopu.

• Ve čtvrtfinále Davisova poháru, evropská skupina A, vyhrál zaslouženě tým SSSR nad mdlými západoněmeckými playboys 4:1. Jediný bod pro NSR uhrál mladý Pinner z Hannoveru proti Kakuljovi. U Němců zklamal úplně Meiler, který "pro zranění" vzdal včas stejně již prohraný zápas Kakuljovi a nesympatický pár Pohmann-Fassbender zahrál provinční tenis. Fassbender z lenosti skoro netrénuje a Pohmann, který téměř při každé příležitosti prohlašuje, že "nejvyšší čest pro něho je reprezentace NSR", celou noc před utkáním proflámoval.

• Skutečnost, že Jan Kodeš je zralý jít do tenisového důchodu, se potvrdila na 70. mezinárodním mistrovství NSR v Hamburgu. Kodeš, který se ještě v minulém roce probojoval do finále tohoto významného turnaje, prohrál hned v 1. kole s naprosto neznámým Australanem Kim Warwickem 4:6, 2:6.

• Košíkáři Baníku Převlady skončili svůj zájezd v Japonsku. V závěrečných střetnutích s reprezentanty Japonska zvítězili 87:86 a prohráli 75:90. Balance: 3 vítězství a 3 porážky.

• Angličan Capes dosáhl ve vrhu koulí 21,18 cm, což je letošní nejlepší evropský výkon.

• Západoněmecký atlet Quido Kratschmer (23) z Mainzu zlepšil v desetiboji devět let starý německý rekord K. Bendlina (8319) o 62 bodů na 8381 bodů.

• Daviscupové mužstvo NSR je slepencem dvou nesmířitelně nepřátelenských skupin: na jedné straně Meiler (27), který se ani ne tak tenisovým uměním jako spíše silou

SAL CAROLINUM

Už před sto léty přišli lidé na to, že karlovarské léčivé vody bez užitku unikají. Přemýšleli, až vymysleli... Na starých karlovarských reducích je vyobrazeno osmáct kotlů, půlkruhovitě rozložených kolem Vřídla. Odpařuje se z nich vřidelní voda, kolem protéká potok horké vody. Z kroniky se dovíme, že odpařování vody je velmi zdoluhavé — dva metráky soli za rok.

Brzy požádali Karlovarští svého stálého hosta, Karla IV., o císařský patent, kterým se zakáže vývoz soli a vod z města. Patent dostali a za pár let si postavili první zděné divadlo. Téměř všechny náklady byly uhrazeny prodejem léčivé vřidelní vody do ciziny. Pak postavili solivárnu.

Dnes se vřidelní sůl získává podle vědeckých metod odpařováním termální vody v podtlakových odparkách. Používá se k tomu minerální vody ze Vřídla, které chrlí denně tři milióny litrů léčivé vody. V každém litru je asi šest gramů minerálních látek. Ohromný zdroj minerálů.

Potrubím se vřidelní voda dostane do solivárny. "Nejprve musíme termální vodu pomocí páry zahřát na 105 stupňů Celsia," vysvětluje vedoucí provozu. "Tím klesnou na dno nerozpustné látky, které nadělají jinde mnoho trampot. V pětidelenné vakuové odparce," průvodce ukazuje na pět kukání, ve kterých to vře, bublá a syčí, "dochází ke zhušťování vody." Voda se postupně odpařuje za 170 stupňové teploty, až vznikne sůl. Ta se potom suší a putuje k dalšímu zpracování.

Karbonizační buben s vlhkou, prochlazenou solí se pomalu otáčí. "Tady dosycujeme sůl plyným kyslíkem uhlíčitým," pokračuje ve výkladu vedoucí provozu, a se samozřejmostí v hlase dodává: "Je také přírodní. Z Vřídla. S každým litrem termální vody uniká třikrát více kyslíčnicku uhlíčitého." Sůl se dosouší, mele — aby nabyla stejné zrnitosti — a expeduje téměř do celého světa.

"Vřidelní soli vyrobíme ročně 130 tun. Vyvážíme ji do Evropy, Ameriky a Afriky," říká ředitel solivárny. "Mimoto jsme jedním z největ-

ších stáčírenských závodů minerálních vod. Jenom v karlovarské plněně denně odbavíme na 17 tisíc láhví léčivé vody z Mlýnského pramene. Téměř vše pro export. Sůl i voda."

Sal Carolinum — pravá karlovarská vřidelní sůl — obsahuje všechny rozpustné minerální součásti termální vody přesně v téže množství, jako skutečný přírodní pramen. Proti napodobeninám — tzv. karlovarským vřidelním solím — je ta pravá sůl přírodním produktem pramenů. Věřohodnou originalitu dokazuje ochranná známka s karlovarským lvem a nápisem: "Přírodní karlovarská vřidelní sůl" v libovlném

světovém jazyce. V mezinárodním styku se nejčastěji používá latinského Sal Carolinum.

Napodobenin bylo mnoho. V solivárně mají celou sbírku předválečných falzifikátů: mad'arskou Karlsbadí Sö, Sali Carlomagno z Milána, londýnskou Carlsbad Salts. Pan Kutnow z Velké Británie svůj výrobek nenazval sice solí, nýbrž práškem, avšak na etiketu i ochrannou známku dal natisknout Jelení skok. Pravá Sal Carolinum jde do celého světa, aby dodala léčivou sílu karlovarských pramenů i těm, kteří nemohou Karlovy Vary navštívit. Jako například my — uprchlíci. Jiří Čejka

Telegraficky ze světa

Kubánská vojska prý opouštějí Angolu. Do konce měsíce se mají všichni žoldnéři Moskvy vrátit do Havany. • Concord zatím nesmí přistávat v New Yorku, ale létá z Paříže a Londýna do Washingtonu, D. C. Let trvá necelé čtyři hodiny, letoun pojme 100 cestujících. • V Libanonu vzplály další boje. President Elias Sarkis žádá Francii o vyslání ochranných vojsk. • Výzva organizace UNESCO Izraeli, kvalifikovaná jako "naléhavá": okamžitě se postarat o vzdělání mládeže v okupovaných územích. • Mezi papežem Pavlem VI. nově jmenovanými kardinály je i hanojský arcibiskup Joseph Marie Trin Nhu Khue. • Zcela náhle si pozval Leonid Brežněv do Kremle jugoslávského velvyslance v SSSR Jože Smolu. Předmět rozhovoru nebyl tisku sdělen. • Indie a Pákistán obnovily diplomatické styky, které byly přerušeny v roce 1971. • Schůzka představitelů pěti severovýchodních států proběhla ve finském Rovaniemi s cílem jednat o zlepšení vzájemné spolupráce a o problémech s chystaným otevřením severské investiční banky. • Mezivládní konference představitelů latinskoamerických zemí se dohodla na vytvoření komise pro technickou spolupráci. • Bývalý ministerský předseda Velké Británie Harold Wilson byl zvolen čestným předsedou Společnosti britsko-sovětského přátelství! • Na oficiální návštěvu přiletěl do Japonska vysoký kubánský vládní představitel Carlos Rodriguez k jednáním o rozvoji hospodářských styků mezi oběma zeměmi. • Moskva se rozčiluje: Čína uveřejnila tisíc let staré mapy, na kterých je Paracelské souostroví dnes patřící tzv. sjednocenému Vietnamu zakresleno jako čínské území. Čína zatím nevyslovila územní požadavek, ale Moskva a satelité už se bouří. • V Nigérii byl popraven podplukovník B. S. Dimka, vůdce nezdařeného pokusu o státní převrat letos v dubnu. • V "dohledné" době asi tři let má i Rumunsko konečně přejít na pětidenní pracovní týden. Dosud se tam i v sobotu pracuje plných osm hodin. •

ŽÁDOST O MILOST VYSLYŠENA

Žádost o milost pro šest československých politických vězňů — dvou skupin únosců letadel —, kterou Svobodná společnost adresovala dne 11. března na bavorského ministerského předsedu Dr. Alfonse Goppela, byla nyní pozitivně vyřízena. Tři političtí vězňové byli již omilostněni, u ostatních tří je ještě v běhu přezkušování jejich případů. Jakmile budou všechny případy vyřízeny, podá Svobodná společnost zvláštní zprávu německému tisku. Žádost o milost byla podepsána ústředním předsedou Svobodné společnosti, mezinárodním šachovým velmistrem Lud'kem Pachmanem, a členy ústředního předsednictva, spolkovým poslancem dr. Walterem Becherem, a Jaroslavem Kusým, předsedou Československé křesťanské demokracie v exilu. Ústně byla žádost přednesena bavorskému ministerskému předsedovi dr. Goppelovi Lud'kem Pachmanem a dr. Jiřím Bradou dne 23. dubna 1976, kdy je bavorský ministerský předseda přijal.

RUDOLF BATTĚK, bývalý poslanec České národní rady a propuštěný politický vězeň Husákovy režimu, objevil na podzím minulého roku ve svém podkrovním bytě v Praze, Křižíkova ulice, odposlouchávací zařízení, namontované z půdy. Přivolaná policie nebyla schopna zjistit pachatele.

Odborník s vysokou kvalifikací

František J. Kuráž

Mám velkou úctu k odborníkům, mezi které se samozřejmě nepočítám. Vždyť kdopak by taky porovnával těch mých pár semestrů na universitě s kvalifikací takového instalatéra nebo automechanika? Je ovšem smutným zjevem, že si jejich odbornosti začínáme vážit až tehdy, kdy jsme v koncích se svými vědomostmi domácího kutila a musíme se obrátit na komunální firmy, které tyto vzácné specialisty zaměstnávají. Teprve pak si uvědomíme, jakými nulami jsme my všichni "nekvalifikovaní" a takové poznání je jisté k nezaplacení.

Tak se nám v domě na podzim porouchala společná pračka. Zůstal jsem docela klidným — protože jako starý voják si nylonovou košili, spodky a ponožky peru v koupelně a ostatní věci dávám do prádelny. Mezi ženským osazenstvem domu však vypuklo zděšení, neboť existuje jakýsi tajuplný rozvrh užívání společné prádelny, do něhož jsem jako pouhý mužský a starý mládenec z přesvědčení nebyl nikdy zasvěcen, ale jehož narušení, jak přesto chápu, může podstatně ohrozit mírové soužití obyvatel činžáku.

Byl alarmován "Obvodní podnik bytového hospodářství", který se z celé záležitosti vyvlékl radou, že si máme vyjednat opravu s příslušnou firmou a jim, jako domácímu pánu, předložit účet k proplacení. Že je povinností domácího pána, starat se o údržbu zařízení, za jejichž používání nájemníci platí, tím si OPBH očividně hlavu neláme a tím méně se stará o telefonní čísla a adresy firem, které v obvodě podobné opravy provádějí. Vzornou spoluprací nájemníků byla sice firma odhalena, ale zjistilo se, že je nutno objednávkou udělat osobně mezi osmou a půl devátou a předložit občanský průkaz. Protože jsme ovšem v té době všichni v práci, nebo na cestě do ní, zůstalo to na paní profesorce z prvního patra, která je pouhá vědecká pracovnice a navíc: pere toho dost, protože má dvě děti. Zhostila se svého úkolu věrně a protože nešťastně pracovala doma na nějakém překladači, mohla také čekat opraváře, který se dostavil o pouhé tři dny později, než firma slíbila.

Byl to sebevedomý mládenec s prvním chmýřím pod nosem a brašnou přes rameno,

který zjistil, že je přepálená nějaká elektrosoučástka, kterou je nutno převínout. Něco z pračky odmontoval, položil to vedle na podlahu, vypil u paní profesorky dvě whisky bez sody a vědom si svého významu, odešel.

Dva týdny se nedělo nic. Volali jsme tedy znovu firmě a bylo nám sděleno, že zaměstnanec je "odborník s vysokou kvalifikací", který není povinen nosit těžké součástky do dílny, protože je určen k úkolům vyšším. Zastyděli jsme se tedy my všichni "neodborníci", ale protože součástku bylo nutno zanechat do dílny rovněž mezi osmou a půl devátou, zůstalo to zase na paní profesorce. Měla úspěch až druhý den, poprvé neležela na stažené roletě cedulku s nápisem "Jsem na úřadě". Vzala teda součástku, vážící asi čtyři kila, s sebou na universitu a večer zase domů. Ale už dalšího dne byla dílna v příslušné půlhodině otevřena a spálený caplik konečně řádně převzat do opravy. Paní profesorka se proto skoro hodinu zpozdila při setkání se stejně nekvalifikovanou delegací australské Akademie věd, ale dům konečně nebyl jistoty, že se oprava pohnula vpřed.

Uplynul však další měsíc, v němž už i ti největší optimisté zanesli nastřídané vrádko do socialistické "Osvobozené domácnosti". A protože jsme chápali, že i ten "kvalifikovaný odborník," který, jak se později ukázalo ukončil před necelými šesti měsíci svůj učební poměr, má právo na klidné prožití vánočních svátků, rozhodli jsme se provést urgenci až po Novém roce. Soudruh vedoucí nám ochotně sdělil, že součástka byla opravena už čtvrtého ledna ale taktně nás upozornil, že ji zase někdo z nás "neodborníků" musí přivést z dílny zpět a jejich kvalifi-

kovaný specialista ji pak přijde zapojit.

Muselo se tak ovšem zase stát v osudové půlhodině po osmé ráno. S paní profesorkou však nebyla řeč. Měla tu jakýsi mezinárodní kongres, odcházela z domu před sedmou a vracela se až v noci a ve věci prádelny upadla už v naprostou apatii. Řešení se však našlo, opravenou součástku přinese doktor Tureček, kandidát věd. Nemá tak žádnou zvláštní kvalifikaci, neboť je pouhým chirurgem, ale s předností kliniky už se domluvil, že za něho na to dopoledne zaskočí kolega, který měl noční pohotovostní službu. U pana přednosty nefungoval před časem v domě devět měsíců výtah, proto projevil také pro naši pračku mimořádné pochopení.

Nu a tak konečně po více než čtvrt roce války nervů vyzvedl pan doktor — zdatný padesátník — proklínanou součástku v dílně a doprovázen osmnáctiletým "vysocem kvalifikovaným odborníkem, který není povinen nosit těžké součástky do opravy", ale za mimořádný úplatek v tuzexových bonech se uvolil provést práci hned, dorazil ji do prádelny našeho činžáku. Tam ji ten nadějný mladý muž během několika minut zapojil, řekl si o koňak, protože prý se necítí dobře a po potvrzení čtyř odpracovaných hodin odešel s výrazem člověka — který provedl mimořádnou laskavost. Obvzatelé a hlavně obvzatelky baráku jsou nadšeni, že pračka funguje, ale já, který jsem na jejím chodu nezavísel, nemohu se stále zbavit štouravé myšlenky. Opravdu to neide v pokrokovém socialistickém zřízení zařídit, aby osmnáctiletý, sotva vyzrálý vrostek donesl čtyřkilovou součástku do dílny a zpět, jak se to samozřejmě rozumí ve "zpuchřelém kapitalismu", jestliže se někomu zadá provedení opravy? Ty dva lidi s vysokoškolským vzděláním, kteří to museli provést za něho, by snad něčeho jiného bylo možno využít ekonomičtěji, i kdyby jsou bez kvalifikace — jako elektromontéři.

(Tato událost se skutečně přihodila v Praze-Dejvicích na přelomu roku 1967-68. Článek, který byl o ní tehdy, v mnohem mírnější formě, napsán, nemohl být vytištěn ještě ani v červnu 1969, neboť prý "zperestrojil dělnickou třídu". A komunismus sice oficiálně hlásá nutnost kritiky, ale ne takové, která nazývá věci mezinárodní jmény. Proto i po čestném ústupu Dubčekova vlády bylo nutno pokynůleky předstírat, jací pašáci jsou vlastně dělníci u porovnání s intelektuály.)

NSR: ROZČAROVÁNÍ . . .

(Dokonč. ze str. 5.)

které podle soudu sociálních demokratů jsou i jednou z podmínek politického osvobození občana-jednotlivce.

Volební program se tedy soustřeďuje na tyto úspěchy, a ty se opět soustřeďují na osobu Helmuta Schmidta.

Volební dokument není teoretickým traktátem stranických ideologů, nýbrž bilancí vládní práce a její projekci do budoucna. Tím se chce kancléř Schmidt ve volební kampani automaticky vyhnout i hlavnímu politickému náporu křesťanskodemokratické a sociální opozice, která svou polemiku povede pod heslem "svoboda nebo

socialismus". Pragmatický vyhled sociálních demokratů chce už předem dokázat, že západoněmecký volič nestojí před rozhodováním mezi svobodou a socialismem. Na druhé straně ani sociální demokraté nebudou mít asi velký úspěch se svým heslem, že ve volbách se veřejnost bude rozhodovat mezi "pokrokem a reakcí". Popravdě řečeno, mezi vládní orientací sociálních demokratů a koncepcí opozice nejsou nepřeklenutelné rozdíly, nejedná o střetnutí koncepcí zásadně odlišných systémů. O to tvrdší bude pravděpodobně volební kampaň, v níž se zřejmě bude bojovat o každou dílčí otázku.

SRDEČNĚ BLAHOPŘEJEME
MĚMU MANŽELOVI A NAŠEMU TATÍNKOVÍ

Františku Krausovi
k 70. narozeninám

kterých se dožívá 3. června 1976

v odpočinku
v Pompono Beach
na Floridě.

"Zpívej, směj se, miluj dál,
všechno to, co Bůh nám dal,
Čechy krásné, rodnou řeč,
to jsou pro nás perly pře!"

Tvoji: OLGA KRAUSOVÁ, manželka,
František a Zdeněk, synové
s rodinami.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.75% přinese 8.17%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na šest roků

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplácíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a otipujeme též čtvrtletně

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$40.000.00 vládní pojišťovnou Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně

Chcete-li peníze u nás porostou Vám velmi rychle

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN
ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
anež
2636 CENTRAL PARK AVE.
Central Shopping Plaza Yonkers, New York 10710
and
590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10454

AMERICKÝ NOVINÁŘ V ČESKÉM TISKU

Není mnoho amerických novinářů, jejichž články jsou v Československu pečlivě překládány a dodávány vládní agenturou tamním novinářům a magazinům, jako je tomu v případě Art Buchwalda. Radikce samotné by se toho neodvážily ani ne tak vzhledem k jejich obsahu jako původu pisatele. Příslušná vládní agentura si zvláště pochatává na takových článcích, v nichž jsou Spojené státy zesměšňovány nebo zlehčovány, a to bez jakýchkoliv komentářů. Je-li to Buchwaldovi známo, měl by se proti tomu ohradit nebo požádat o zaplacení honoráře. Je to každopádně zjev povážlivý a příznačný.

Zajímavosti okolo piva

Podle zákona z r. 1516, který platí (v Německu) dodnes, nesmí se k výrobě piva používat žádných jiných věcí než: ječmene, chmele, vody a kvasnic. To je t. zv. "zákon čistoty piva". Kromě ječmeneho sladu je povoleno v některých případech používat pšeničný slad nebo směs ječmeneho a pšeničného sladu. Jestliže k přípravě piva bylo použito jakékoliv jiné přísady (jako např. cukru u černého piva — což je povoleno v některých částech Německa) — nelze takový nápoj již nazvat pivem.

Dokonce pivo dovážené do Německa z ciziny (např. el-saské holandské a j.) musí odpovídat tomuto "zákonu čistoty piva". Některé noviny v Bavorsku začaly bit na poplach v důsledku různých pověstí z Bruselu, že v zemích Evropského hospodářského společenství bude povoleno pivo, k jehož výrobě, kromě vyčíslených věcí, bude povolena kukuřice, rýže, cukr, a také vitamín C, tanin a jiné chemikálie. Výroba "chemického" piva bude ovšem levnější než výroba přírodního podle "zákona čistoty".

Ještě do r. 1800 se mohla vařením piva zabývat kterákoliv hospodyně; postupně se právo domácího vaření piva omezovalo, a i samotný proces vaření piva se stal značně složitějším. V minulém století vznikly už velké pivovary ovládané akciovými společnostmi; mnohé z nich si zachovaly názvy opatství, z nichž vznikly (a některá

z těchto opatství měla své pivovary již ve 13. století). Jen v Západním Německu je okolo 2,000 pivovarů. Každý z nich vyrábí několik (nejméně 4-5) druhů piva, přičemž každý druh z každého pivovaru má svůj vlastní odstín chuti, oceňovaný znalci. Některé druhy piva možno pít pouze na místě jejich výroby např. bavorské uzené pivo, s jemným, příjemným zápachem kouře; nebo silné černé, nasládlé, voňavé pivo z pivovaru knížat Funggerů v Augsburgu nebo černé pivo z pivovaru knížat Thurnund-Taxis v Regensburgu. Pšeničné (světlé) pivo se pije téměř výhradně v létě, pro jeho osvěžující schopnosti. Silně pění a má trošičku nakyslou chuť, která bývá ještě zvyšována kouskem citronu, přidávaným do sklenice, nebo troškou malinového syru.

Pšeničné (nebo polopšeničné, s ječmenem) pivo je rozšířeno poměrně málo. Klasickým zůstává pivo ječmenné. Nejznámějšími a největšími centry pivovarnictví v Západním Německu jsou již od středověku Mnichov, Norimberk a Regensburg v Bavorsku, Dortmund ve Vestfálsku. Existuje však i mnoho malých pivovarů, jejichž pivo je známé po celém Německu.

Hodně závisí od vody. Tak například hodnota znalci vysokého ceněného dortmundského piva spočívá v obsahu minerálů v dortmundské vodě. Ale právě takový význam pro chuť piva má chmel. Ne

každý chmel se hodí k výrobě piva. Hodně chmelnic je v okolí Mnichova, Ingolstadtu, Norimberka, Würtemberka — na sever od Bodamského jezera a v rýnském Pfalzi.

Chmel je dvoupohlavní rostlina. Na pivo se hodí pouze květy ženské rostliny; mužské rostliny musejí být zničeny dokonce v okolí chmelnice, neboť ženské květy po opylení a začátku tvoření semen se již nehodí k výrobě piva.

Dnešní výroba piva — to je celá věda. Také na pivních kvasnicích závisí chuť a vůně piva. Rozlišují se kvasnice (a podle toho i druhy piva) vrchního kvašení (když po skončení kvašení kvasnice vyplavou na povrch) a kvasnice spodního kvašení (když se kvasnice usazují na dně). Každý z obou druhů má své chuťové a technické přednosti a své nedostatky. Většina dnes vyráběných piv patří k poslednímu typu, zatímco pšeničná piva a plzeňské pivo patří k pivům vrchního kvašení.

Čtyřicet kilometrů severně od Mnichova, nedaleko starobylého města Freisingu, existuje "fakulta pivovarnictví vyšší technické školy v Mnichově". Absolventi školy získávají titul "diplomovaného pivovarníka" a "inženýra pivovarnictví".

Mezi studenty možno najít představitele nejrozumnějších národností: studenty z Tokia i Sydney, z Káhiry, Kapského Města, San Franciska, Reykjavíku, Rio-de-Janero, z Athén, a samozřejmě ze všech konců Německa.

Studenti se učí nejen pivovarnické technice, ale seznamují se i s těmi tajemnými přírodními procesy, které probíhají při vaření piva a přípravě všeho potřebného, i při užití piva. Není zapomenuto ani na gastronomii: co, kdy a jak se hodí k tomu či jinému druhu piva (a proč!), jak je třeba skladovat pivo, aby zůstalo chutné, a ukáje-li žízeň. . . Je nemála polávek, omáček a vůbec jídel, do nichž se přidávají různé druhy piva.

(Ruskaja Mysl, Paříž.
Přeložila L. O.)

GALERIE KRAUSE

TUMBELENSTRASSE 37
8330 Pfäffikon ZH
Tel. 01 - 97 30 66

pořádá pravidelně výstavy našich exilových umělců, prodává obrazy, reliéfy, plastiky, kresby, grafiku, provádí tisk a expedici různých exilových časopisů a prodává knihy všech exilových nakladatelství.

Z KALENDÁŘE KRAJANSKÝCH AKCÍ A PROGRAMU:

Pravidelné schůzky — přátelská popovídání pro krajany ze Stuttgartu a okolí v rest. Flurwirt, Flurstr. 9 (blízko Kurhaus), Stuttgart-Bad Cannstatt. Nejbližší data: 20. dubna, 18. května a 15. června.

• Úterý 25. května do pondělí 7. června, Holandsko, Amsterdam — Osdorp, St. Lukaskerk, Osdorperban 132 od 10,30 do 16,30 hod. — Výstava českých a holandských umělců. Večer kulturní pořady od 20,30

• Pátek 4. června (a každý první pátek v měsíci), NSR-Frankfurt. Přišli na večeři. Setkání s přáteli, posezení, volná zábava v rest. Zur Hütt, Gr. Rittergasse 81. Event. inf. na tel. 234806, 7982070 nebo 413114.

• Pátek 4. až 9. června, NSR, Rohr v Bavorsku: Páté setkání mladých na téma Problémy a perspektivy českého exilu. Přihlášky na dr.: Jiří Maláček, Bülowstr. 18, D-8000 München 80.

• Neděle 6. června (svatodušní neděle), NSR-zostavovna Waldheim při Böblingen u Stuttgartu: Společné jugoslávsko-československé bratrské setkání členů svobodných církví. Inf.: Dragutin Šesták, Blumhardtstr. 9, D-7413 Gomaringen.

• Středa 9. června od 20 hod., Švýcarsko-Curych v sále Freizeitanlage Wipkingen, Amperestr. 4: Koncert Jiřího Kozelky na violoncello a Hanspetera Seippe na klavír. Na programu J. Bodin de Boismortier, Claude Debussy a Karel Štamic. Pořádá Čs. beseda Sv. Čech.

• Sobota 12. června NSR-Wiesenstein (poblíže Geislingen). Již tradiční automobilová rallye "Žízeň". Informace: J. Toman, Čs. kult. spolek, Syrlinstr. 20, D-7900 Ulm/Donau, tel. 0731/64 687.

• Neděle 13. června, Švýcarsko-Curych: Celodenní výlet v oblasti Greifensee i pro starší a rodiny s dětmi. Pořádá Čs. beseda Sv. Čech. Inf. Zpravodaj, CH-8875 Obstalden, GL.

• Sobota 12. června, NRS-předměstí Kolína n. Rýnem-Refrath (přímé spojení tramvají č. 1 z Köln) — Letní taneční večer na terase hotelu Klosterhöfchen, Olpener Str., silnice B 55, směr Bensberg. Možnost ubytování na místě. Pořádá spolek Bohemia, vstupné DM 10, — (studenti sleva). Od 20 hod. Inf. na tel. 02204/6 15 12.

• Sobota 12.-sobota 19. června, Itálie-Rím: Pout' do svaté země za vedení Otce Josefa Krejčíka. Inf.: Velehrad, Via Concordia, I-00183 Roma.

• Neděle 13. června, Königstein u Frankfurtu/M.: Celodenní duchovní obnova, od 9 do 17 hod. Inf.: Velehrad, Frankfurt (adr. nahoře).

• Úterý 15. června, NSR-Stuttgart-Cannstatt, rest. Flurwirt, Flurstr. 9. Členská schůze Sdružení čs. krajanů ve Stuttgartu.

• Sobota 19. června, Francie-Ronchamp od 11 hod.: Mariánská pout' s návštěvou vojenského hřbitova v Cernay. Přihlášky: P. Ant. Bernáček, D-7712 Blumberg-Fützen.

• Úterý 6. července, německo-švýcarská hranice, NSR-Konstanz od 17 hodin: Tradiční pout' k Husovu-Jeronymovu kameni do Kostnice, kde promluví prof. dr. Jan Milič z university v Basileji. Pořádá Čs. beseda Sv. Čech. Zařazeno do programu IV. sletu Čs. Sokolstva v zahraničí.

Informace o dětských táborech:

Evropská rada českého a slovenského exilového skautingu. Postbus 2480, NL-Utrecht, Nederland.

Tábor v domě Opus bonum: Alemanenstr. 33, D-7716 Geisingen — Gutmandigen 2.

Česká škola v Norsku: pí A. Kvapilová, Holandsgate 1, N-0slo. Tábor v Dolomitech: Velehrad, I-39030 St. Martin in Gries (BZ), Italia. Letní skautské tábory: Verband d. tschechoslowakischen Pfandfinder, Postfach 295, CH-8021 Zürich.

• Čtvrtek 22. 8. — Pondělí 26. 8., Itálie-Brixen: Symposium Křesťanské akademie na thema: Moderní theologické proudy a problémy i jejich odraz v praktickém životě křesťana. Inf.: Academia Christiana, Via Concordia 1, I-00183 Roma.

Data pro zapamatování:

• Pátek 2. července — pondělí 5. 7. 1976: Švýcarsko-Curych. IV. slet Československého Sokolstva v zahraničí. Inf.: Sokol Zürich Postfach, CH-8125 Zollikonberg.

• Neděle 10. července po celý den, jih Německa — Ellwangen: Krajaňská národní pout' ku sv. Metoději. Informace u duchovních služeb včetně zajištění ubytování.

• Evropský poradní kruh vůdců čs. exilového skautingu pořádá skautské tábory od 11. do 31.7. od 1. do 21.8 1976 v Německu, od 3. do 24.7. v Rakousku, od 17 do 31.7. ve Švýcarsku. Veškeré informace: Exil. skauting. Postbus 2480, NL-Utrecht, Nederland. Počet nováčků omezen!

• Pátek 9.-11. července 1976, NSR-Königstein (u Frankfurtu). 5. Naardenské setkání 1976 a celoevropský kongres J. A. Komenského. Inf.: Naardenský výbor, 22, Ladbroke Sq. London, W. II. England.

• Možnost rekreace v Německu u švýcarských hranic, ve Schwarzwald. Budova církevní organizace Opus bonum, místo pro 15-20 osob s možností vaření, les, zdravé podnebí, vhodné pro revma a nemoci krevního oběhu.

Přihlášky: P. A. Bernáček, farář, D-7712 Blumberg-Fützen, tel. 07702/21566

• 13. až 15. srpna, USA-Washington: VII. sjezd SVU na thema: Přínos Čechů a Slováků Spojeným státům a Kanadě. Inf.: SVU, P.O. Box 1614, Long Island City, N. Y. 11101, U.S.A.

• Sobota 11.-neděle 12. září, Rakousko-Mariazell: Pout'. Přihlášky: p. Alfons Novotný, Hörneggasse 4/14, A-1030 Wien.

• Pondělí 13. 9. — neděle 19. září 1976, NSR-Hünfeld u Fuldy. Akademický týden. Setkání krajanů při přednáškách a zábavě z celé Evropy. Inf.: Velehrad, Allerheiligenstr. 52, D-6000 Frankfurt/M. 1. Informace o dětských táborech, podzimních prázdninách mladých: P. Josef Šimčík, Feldstr. 109, CH-8004 Zürich.

• Schůzky v Norimberku každý čtvrtek na Velehradu, Zufuhrstr. 8, tel. 0911/26684. (V únoru byl na programu starý český film: C. k. polní maršálek, Masopustní veselice aj.).

3 Nations Wine and Dinner House

V KALIFORNII

Stará tradice dobrého jídla a pití, české hudby a zábavy pokračuje již třetí rok za vedení populárního, bývalého hospodského z "České hospůdky" v San Franciscu. — Každou neděli a sobotu je u něho dostaveníčko krajanů. — 50 mil severně od San Franciska "highway 101" v historickém údolí Jacka Londona. V Glen Ellen, 3 míle za Agua-Caliente, kam se chodíte koupat. Jidelna pro 100 osob, česká muzika, bar, vinárna, kulečník, vše pro vaše pohodlí a zábavu. Na jídelníčku vídeňský řízek, escargos — canneloni — seafood — steaks — prime rib, knedlíky, aj. Víno, pivo, česká muzika a harmonikář na čepu. Přijímáme záznamy na party do 50 osob.

13756. ARNOLD DR. GLEN ELLEN
LUNCH 11-2 — DINNER 5-9 PM
SATURDAY & SUNDAY 11 AM — 9 PM
FOR RESERVATION CALL 996-9979

Never on Monday

Srdečně Vás zve JIŘÍ SIEBERT
Na zdar!